

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Učinkovitost izvajanja nabav v Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d.

Revizija smotrnosti poslovanja

Revizijsko obdobje: 1. 1. 2014 do 31. 12. 2017

Nabave v DARS

(2014–2017)

419 mio €

nabave za izgradnjo,
upravljanje in vzdrževanje
avtocest

22 mio €

ostale nabave

5,6 milijarde €

je bilo **porabljenih za izgradnjo avtocestnega križa** po Nacionalnem programu izgradnje avtocest v obdobju 1994–2014

4,7 milijarde €

sredstev je **še načrtovanih** v obdobju 2016–2030

KAJ SMO REVIDIRALI?

Ali je DARS ravnala učinkovito pri izvajanju nabav v obdobju od leta 2014 do leta 2017 pri:

- **ugotavljanju potreb in načrtovanju** nabave blaga, izvajanju storitev in gradenj
- **izbiri dobaviteljev** blaga ter izvajalcev storitev in gradenj
- **upravljanju pogodb** za dobavo blaga ali izvedbo storitev in gradenj

STRATEŠKO NAČRTOVANJE

NA DRŽAVNI RAVNI

Resolucija o nacionalnem programu izgradnje avtocest in Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v RS za obdobje do leta 2030

NA RAVNI DARS

Strateški načrt Dars, d. d. 2012–2016 in Strategija Dars, d. d. 2017–2020

IZVEDBENO NAČRTOVANJE

Investicije so vsebinsko utemeljene, določeni so finančni in časovni okviri za njihovo izvedbo

Načrtovanje nabav izhaja iz strateških usmeritev v DARS

LETNI POSLOVNI NAČRT

vključuje finančni načrt in načrt investicij

Postopki ugotavljanja potreb in načrtovanja nabav niso bili natančno določeni v internih aktih

Seznam postopkov javnih naročil je bil izdelan le pri poslovnem načrtu za leto 2014

V nekaterih postopkih oddaje javnih naročil predmet javnega naročila ni bil nedvoumno določen in ni zajemal vseh del, ki jih je treba izvesti

IZBOR DOBAVITELJEV IN IZVAJALCEV

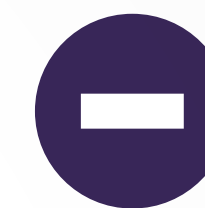
Proces vodenja postopkov nabav v internih aktih ni bil urejen sistematično, zato so si določbe o pristojnostih za izvedbo postopkov v različnih aktih nasprotovale.

Odgovornost organizacijskih enot za združevanje potreb v skupne nabave na ravni družbe ni bila določena.

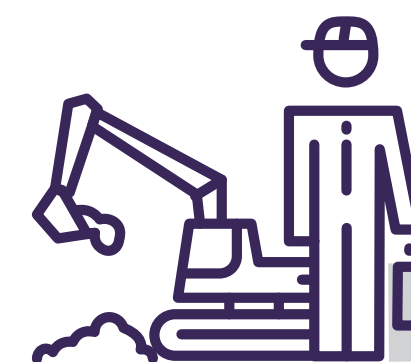
Priprava in izvedba postopka
JAVNEGA NAROČILA

S Pravilnikom o storitvenem poslovanju je DARS **dopustila, da se nabave določenih storitev izvajajo mimo rednih nabavnih postopkov** in brez sodelovanja pristojnih služb, ki bi glede na potrebe zagotovile nabave storitev v skupnih postopkih.

Nabave blaga ter oddaje storitev in gradenj v vseh primerih niso bile izvedene v skladu s predpisi o javnem naročanju:

INFORMACIJSKI SISTEM

DARS ni vzpostavila informacijskega sistema, ki bi zagotavljal celovito podporo javnemu naročanju. Za **nakup in vzdrževanje** informacijskega sistema, ki ga **ne uporablja**, pa je plačala **36.837 €**.

POSIPNI MATERIAL

Pogodba za dobavo posipnih materialov je bila z **aneksom podaljšana za 12 mesecev** brez izvedbe postopka oddaje javnega naročila. Realizacija na podlagi aneksa je bila **902.000 €**.

ZUNANJI INŽENIRJI

DARS velik del aktivnosti oddaje javnega naročanja predaja v izvedbo zunanjim inženirjem. Zato obstaja tveganje, da lahko ti sprejemajo odločitve, ki presegajo njihovo pristojnost, kar lahko vpliva na prevzemanje **dodatnih finančnih obveznosti in zakonitost poslovanja**.

PREGLED TOVORNIH VOZIL

V postopku oddaje javnega naročila za izvedbo sistema za varnostni pregled tovornih vozil je **oseba, ki je sodelovala** pri pripravi razpisne dokumentacije, **zaposlena pri izbranem ponudniku**.

IZVEDBA POGODBE IN NADZOR

NADZOR

nad izvedbo pogodb
in plačilom računov

Ustrezen nadzor nad izvedbo pogodbe
ni bil zagotovljen v vseh primerih:

PREDOR MARKOVEC

Pri izvedbi **sanacije barvnega premaza v predoru Markovec** so bili postopki za izvedbo sanacije in **obseg del določeni šele med izvedbo javnega naročila**. Dodatni stroški so znašali **573.005 €** oziroma **68,5 %** prvotne pogodbene vrednosti.

PROTIHRUPNE OGRAJE

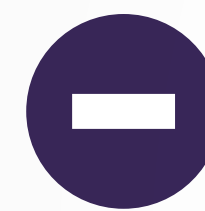
Pri **izgradnji protihrupnih ograd** na odseku Dramlje–Arja vas so bile pri enem od šestih izvajalcev ugotovljene **pomanjkljivosti zvočne izolirnosti protihrupne ograje**. DARS je izvajalcem del plačala **16.769.562 €**.

CESTNO-VREMENSKE POSTAJE

168.500 € več, kot je bilo to pogodbeno določeno, je za opravljene storitve zaračunal izbrani dobavitelj za **dobavo in vzdrževanje cestno-vremenskih postaj**.

PISARNIŠKI PROSTORI V CELJU

Pri **obnovi pisarniških prostorov v Celju** DARS že v fazi načrtovanja investicije **ni enoznačno določila predmeta javnega naročila**, tako da bi ta zajemal vsa dela, ki jih je treba izvesti. Zaradi tega je z izvajalcem del **sklenila aneks** v vrednosti **95.556 €**, kar predstavlja **29 % vrednosti osnovne pogodbe**.

Proces spremljanja izvajanja pogodb v internih aktih **ni bil urejen sistematično**.

Ni bilo določeno, v katerih primerih je dopustno uporabiti naročilnico za novo storitev ali nabavo blaga namesto naročila po že obstoječi nabavni pogodbi.

V internih aktih nista določena splošna odgovornost in pristojnost vseh organizacijskih enot za skrbništvo nad nabavnimi pogodbami z njihovega poslovnega področja.

Ni bilo določeno, da je interni prenos blaga iz enega v drugo skladišče obvezen in ne zgolj dopusten, če se blago v zadostnih količinah nahaja v katerem izmed drugih skladišč.

Informacijska podpora za spremljanje izvajanja pogodb ter večjih gradbenih projektov je bila vzpostavljena

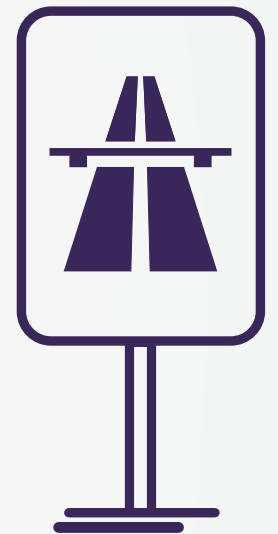
UPRAVLJANJE S FINANČNIMI ZAVAROVANJI

Postopek upravljanja s finančnimi zavarovanji ni bil ustrezno urejen

Ni bilo jasno opredeljeno, katere organizacijske enote družbe nosijo odgovornost za upravljanje s finančnimi zavarovanji

Nista urejena sistemsko spremljanje in poročanje o pogodbenih razmerjih, pri katerih so bili izpolnjeni pogoji za unovčitev finančnega zavarovanja

Odsotnost splošnih navodil glede unovčevanja garancij povzroča tveganje neskladnega unovčevanja garancij in tveganje, da te niso unovčene, kar lahko povzroči poslovno škodo

DARS je bila v večini primerov tožb spoznana za odškodninsko odgovorno, ker ni unovčila bančne garancije, ki je krila tudi zahtevke podizvajalcev do glavnih izvajalcev.

Čeprav je DARS poplačala glavne izvajalce investicij, je morala na podlagi sodb podizvajalcev plačati še 8.109.819 € odškodnine.

Na dan 31. 12. 2017 je imela še 30 podobnih odprtih zahtevkov podizvajalcev v znesku 13.464.694 €. Zato obstaja tveganje, da bo morala poravnati tudi te terjatve.

MNENJE RAČUNSKEGA SODIŠČA

Menimo, da je bilo **poslovanje DARS pri izvajanju nabav** v obdobju od leta 2014 do leta 2017

učinkovito v omejenem obsegu.

Računsko sodišče je družbi naložilo izvedbo popravljalnih ukrepov in podalo priporočila za izboljšanje poslovanja, med drugim:

● zahteva

vzpostavitev notranjih kontrol za nadzor nad pristojnostmi inženirjev

združevanje nabavnih potreb v skupne nabave na ravni družbe

določitev pristojnosti za izvedbo postopkov oddaje javnih naročil ter spremljanje izvajanja pogodb

upravljanje s finančnimi zavarovanji in pravočasno ukrepanje

● priporočja

proučitev možnosti integracije informacijske rešitve Elektronsko javno naročanje RS v svoj informacijski sistem za vodenje procesa nabav

vzpostavitev sistema obveznega prenosa blaga med skladišči glede na potrebe avtocestnih baz